

16.8.2012

Dnro 58/62/12

Rajavartiolaitos

Sisäasianministeriö
Rajavartio-osasto

rajavartiolaitos@raja.fi

Kirjeenne 4.6.2012 (SM053 00/2011, RVLE 5007/00/2011)

Arviomuistio rajavartiolaitoslainsäädännön muutostarpeista

Pyydettyä lausuntona Valtakunnansyyttäjänvirasto esittää seuraavaa.

Arviomuistiossa käsiteltävät asiakokonaisuudet liittyvät Rajavartiolaitoksen tehtäviin ja toimivaltuuksiin, poliisin, tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoimintaan, virka-apuun, voimakeinoin, Rajavartiolaitoksen toimintojen ja kohteiden turvallisuuteen, henkilökisterilainsäädäntöön ja tiedonsaantioikeuksiin, henkilöstöasioihin, sotilaskäskyasioihin sekä sotilasrikosasioihin. Keskityn lausunnossani rikostorjuntaan liittyvään toimivaltakysymykseen (kohta 2.7).

Riittävän näytön saaminen arviomuistiossa luetelluista rikoksista, joiden osalta Rajavartiolaitos toimittaa esitutkinnan, on usein hankalaa. Yleisesti tiedossa on, että esimerkiksi törkeän metsästysrikoksen osalta voi usein olla erittäin hankalaa selvittää rikokseen syylistynyt, vaikka löydettyjen raatojen perusteella on täysin selvää, että rikos on tapahtunut. Näiden samalla varsin vakavien rikosten selvittämiseen liittyvä vaikeus on omiaan vähentämään kiinnijäämisriskiä. Tämä voi puolestaan johtaa lain kieltoihin ja käskyihin tunnetun kunnioituksen vähenemiseen ja siten lainvastaisen menettelyn yleistymiseen.

Edellä mainituista syistä Valtakunnansyyttäjänvirasto yhtyy arviomuistiossa esitettyyn käsitykseen siitä, että rajavartiolaitosviranomaisien toimivaltuudet salaisten pakkokeinojen käyttämiseen näiden rikosten selvittämiseksi on syytä laajentaa.

Arviomuistiossa esitetään eri vaihtoehtoja siitä, miten toimivaltuuksien laajennus olisi toteutettavissa. Tältä osin Valtakunnansyyttäjänvirasto puoltaa arviomuistion sivulla 14 esitettyä mallia, jonka mukaan rajavartiolaitosmiehelle annettaisiin laissa vastaava toimivalta salaisten tiedonhankinta- ja pakkokeinojen käyttämiseen Rajavartiolaitoksen suorittamassa esitutkinnassa kuin mitkä poliisilla on sen suorittamassa esitutkinnassa.

16.8.2012

Dnro 58/62/12

Tämä malli on arviomuistiossa esitetyistä vaihtoehdoista selkein ja myös perustelluin ajatellen niitä tilanteita, joissa rajavartiomies toimii yhteisessä tutkintaryhmässä poliisin kanssa.

Tämä malli on kuitenkin hyväksyttävissä vain mikäli Rajavartiolaitos samalla ottaa huomioon asiaan liittyvät laillisuusvalvonta-, koulutus- ja muut kohdehenkilöiden oikeusturvaan liittyvät kysymykset yhtä perusteellisesti kuin poliisi.

Pidän hyvin tärkeänä myös sitä, että Rajavartiolaitoksella on riittävät rikostorjuntaa koskevat toimivaltuudet merialueilla ja talousvyöhykkeellä tapahtuvia rikoksia ajatellen. Tällaiset rikokset saattavat asettaa erityisiä haasteita oikea-aikaisen ja tehokkaan esitutkintayhteistyön toteuttamiselle. Toimivaltuussäädöstarpeita arvioitaessa on varmistettava, että myös näiden rikosten osalta voidaan toimia tehokkaan esitutkintayhteistyön edellyttämällä tavalla.

Valtakunnansyyttäjä

Matti Nissinen

Valtionsyyttäjä

Mika Ilman